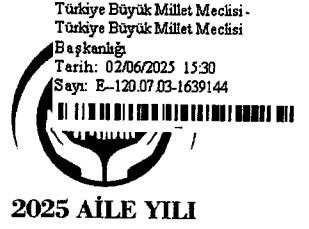

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

ACELE

Sayı : E-72079556-610-16234734

Konu : Soru Önergesi (7/19688-7/20013-7/20017)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 29.11.2024 tarihli ve 1538626 sayılı yazınız.

b) 10.12.2024 tarihli ve 1545072 sayılı yazınız.

İlgi yazılar ekinde alınan Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi GÜRER tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/19688, 7/20013 ve 7/20017 Esas Numaralı soru önergelerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazılarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek:

1 - 7/19688 Cevap Metni (2 Sayfa)

2 - 7/20013 Cevap Metni (3 Sayfa)

3 - 7/20017 Cevap metni (2 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 9C1EC8F0-2675-4C0E-AC2C-935655779C59

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA

KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için:Samiye BULUN
Çocuk Gelişimcisi
Telefon No:(312) 705 58 09

Niğde Milletvekili Sayın **Ömer Fethi GÜNER**'e Ait 7/20017 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımızın engellilik alanındaki temel politikası; engelli bireylerin ayrımcılığa uğramadan insan haklarından yararlanarak toplumsal yaşamın her alanına bağımsız ve etkin bir şekilde katılımlarını sağlamaktır.

Bu doğrultuda, Bakanlığımız tarafından engelli bireylere yönelik politika ve stratejilerin belirlenmesi, sosyal hizmet faaliyetlerinin geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi için gerekli çalışmalar hak temelli bakış açısıyla yürütülmektedir.

Ülkemizin engellilik politikasının uluslararası dayanağını Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme (EHİS) oluştururken; Anayasa ve engellilik alanında çerçeve kanun niteliğinde olan ve 2005 yılında yayımlanan 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun ise ulusal dayanağını oluşturmaktadır. Engelli bireylerin tüm insan hak ve temel özgürlüklerinden tam ve eşit şekilde yararlanmasını teşvik ve temin etmek ve insanlık onurlarına saygıyı güçlendirmek amacıyla Birleşmiş Milletler tarafından 2006 yılında kabul edilen EHİS; ülkemiz tarafından 2009 yılında, Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokol ise 2015 yılında onaylanmıştır.

EHİS'in ülkemizde uygulanmasının teşvik ve temin edilmesi ile izlenmesinden sorumlu odak kurum olan Bakanlığımız; bu sorumluluğu kapsamında ulusal düzeyde politika ve stratejilerin belirlenmesi, engelli bireylere yönelik sosyal hizmetlerin sunulması, bu alanda ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği ve koordinasyonun sağlanmasına yönelik çalışmalar yürütmektedir.

Ulusal politikaların engellilik kapsayıcı ve hak temelli bir anlayışla oluşturulması teşvik edilmektedir. Bu kapsamda; farkındalık çalışmaları, mevzuat revizyonu ve/veya oluşturulması, program ve projelerin yürütülmesi, ayrıştırılmış veri oluşturulmasına yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

Ülkemizin engellilik alanındaki “engelli bireylerin kendi potansiyellerini gerçekleştirebildikleri içermeci bir toplum inşa etmek” vizyonunu ortaya koyan 2030 Engelsiz Vizyon Belgesi, koordinasyonunda katılımcı bir anlayışla hazırlanarak ilan edilmiştir. Engelsiz Vizyon Belgesi'nde “İçermeci ve Erişilebilir Toplum”, “Hakların Korunması ve Adalet”, “Sağlık ve İyilik Hali”, “Kapsayıcı Eğitim”, “Ekonomik Güvence”, “Bağımsız Yaşam”, “Afet ve İnsani Bakımdan Acil Durumlar” ve “Uygulama ve İzleme” adlı 8 başlık altında, 31 hedef ve 107 eylem alanı belirlenmiştir. Vizyon Belgesi; diğerlerinin yanı sıra engellilik alanında hak temelli yaklaşımın yaygınlaştırılması ve buna yönelik farkındalığın artırılmasını da hedeflemektedir.

Engelsiz Vizyon Belgesi ile belirlenen hedeflerin gerçekleştirilmesine yönelik olarak 2023-2025 yılları arasında yürütülecek faaliyetlerin oluşturulması amacıyla Bakanlığımız koordinasyonunda katılımcı bir anlayışla hazırlanan ilk Engelli Hakları Ulusal Eylem Planı (EHUEP) ise 03.02.2023 tarihli ve 32093 sayılı Resmi Gazete'de Cumhurbaşkanlığı Genelgesi olarak yayımlanmıştır.

İkinci yılını tamamlamak üzere olan Engelli Hakları Ulusal Eylem Planı'nda engelli bireylere yönelik ayrımcılığın önlenmesi amacıyla “Engelli bireylere yönelik hak temelli bakış açısının yaygınlaştırılmasına ilişkin çalışmalar yapılması”, “Engelli bireylerin, engelli hakları ve kamu hizmetlerine ilişkin farkındalığını artırmak üzere çalışmalar yapılması” ve “Engelli bireylerin, engelli hakları ve kamu hizmetlerine ilişkin farkındalığını artırmak üzere çalışmalar yapılması” hedeflerinin gerçekleştirilmesi amacıyla sorumlu taraflarca uygulanması planlanan faaliyetler belirlenmiştir.

Bununla birlikte; Bakanlığımız tarafından kamu kurum ve kuruluşları personeline yönelik hak temelli yaklaşımın yaygınlaştırılması ve engelli haklarının güçlendirilmesi amacıyla eğitimler verilmektedir. Bu kapsamda “Kamu kurum ve kuruluşlarında görevli personelin farkındalığını artırmak üzere hazırlanan “Engellilerin İnsan Hakları”na ilişkin sunum Mart 2022 tarihi itibarıyla Cumhurbaşkanlığı uzaktan eğitim kapısında yer almaktadır. 2023 ve 2024 yılları içerisinde;

- 27 Mart 2023 tarihinde Kamu Denetçiliği Kurumu Uzman Yardımcılarına,
 - 4 Eylül 2023 tarihinde; 108. Dönem Kaymakam adaylarına,
 - 23 Kasım 2023 ve Kültür ve Turizm Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatında görev yapan personele,
 - 23 Mayıs 2024 tarihlerinde Kültür ve Turizm Bakanlığı üst düzey yetkililerine,
 - 1 Aralık 2023 tarihinde Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi öğrencilerine,
 - 2 Mayıs 2024 tarihinde ÖSYM personeline,
 - 6 Kasım 2024 tarihinde kamu kurumlarının personel birimlerine
- yönelik eğitimler düzenlenmiştir.

Ayrıca; Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında görevli personele hizmet içi eğitim programlarında hak temelli yaklaşımın yaygınlaştırılması ve engelli haklarının güçlendirilmesine yönelik konular eğitim programları içeriğinde yer almaktadır.

Engellilik çapraz kesen bir alan olarak tüm kamu kurum ve kuruluşlarının görev alanına girmektedir. Bu nedenle ülkemizde tüm kamu kurum ve kuruluşlarının politika, program ve hizmetlerine ilişkin tasarım, uygulama, izleme ve değerlendirmelerinde engellilik konusunu hak temelli bir yaklaşımla gözetme, politikaların etkinlik ve verimliliğini engelliler açısından ortaya koyan değerlendirmeler yapma, gerekli bütçeyi tahsis etme ve engellilik açısından ayrıştırılmış verileri sağlama yükümlülükleri bulunmaktadır.

Engelli bireylerin haklarının korunması ve güçlendirilmesinde etkili koordinasyon ve güçlü iş birliğini sağlamak üzere 2013 yılında oluşturulan Engelli Hakları İzleme ve Değerlendirme Kurulu’nun yapısı; 2021 yılında sivil toplum kuruluşlarının katılımını daha da güçlendirecek şekilde revize edilmiştir. Bu doğrultuda; kamu kurum ve kuruluşları ile engellilik alanında faaliyet gösteren ulusal düzeyde en yüksek temsil gücünü haiz iki sivil toplum kuruluşunun üst düzey temsilcilerinden oluşan Engelli Hakları İzleme ve Değerlendirme Kurulu, engellilik alanındaki ulusal politikamızı hayata geçirmek adına bir koordinasyon mekanizması olarak çalışmalarını aktif bir şekilde yürütmektedir.

Evde bakım yardımı 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu’na 01.07.2005 tarihinde eklenen Ek-7 nci madde gereğince 26.05.2023 tarihli ve 32202 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Evde Bakım Yardımı Yönetmeliği” hükümleri doğrultusunda yürütülmektedir.

Evde bakım yardımı engelli bireylerin kendisine değil, bakımını üstlenen akrabası, vasisi gibi üçüncü kişilere yapılan bir destek modelidir. Söz konusu yönetmelikte yer alan şartları taşıyan engelli bireyler evde bakım yardımından yararlanmaktadır.

2023 yılsonu itibarıyla 560.060 engelli birey; 2024 yılsonu itibarıyla 542.619 engelli birey için evde bakım yardımı ödemesi yapılmıştır.

Soru önergesinde yer alan diğer konular, Sağlık Bakanlığının görev ve faaliyet alanı içerisinde bulunduğundan Bakanlığımızca değerlendirilememiştir.